

Handläggare: Christina Egerbrandt
Telefon: 08 508 08 032

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd
20 januari 2011

Förslag till reviderade riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS och bistånd enligt SoL till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning

Remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Kungsholmens stadsdelsnämnd överlämnar tjänsteutlåtandet som sitt svar på remissen.

Karin Norman
Stadsdelsdirektör

Lisbeth Rieser
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har sänt *Förslag till reviderade riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS och bistånd enligt SoL till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning* på remiss till Kungsholmens stadsdelsnämnd. Riktlinjer för biståndshandläggning är ett komplement till gällande lagstiftning och ska ge stöd och vägledning i myndighetsutövningen. Syftet är att säkerställa en rättssäker och lika behandling när det gäller att utreda och bedöma behovet av insatser enligt LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) och bistånd enligt SoL (socialtjänstlagen). Beslut om nuvarande riktlinjer togs av kommunfullmäktige i april 2002. Sedan dess har ny lagstiftning tillkommit inom olika områden. Dessutom finns behov av att förtydliga riktlinjerna så att bedömningar och beslut blir mer lika i staden. Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen har utarbetat ett förslag till reviderade riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS och

bistånd enligt SoL till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning. I detta tjänsteutlåtande redovisas förvaltningens synpunkter på förslaget.

Bakgrund

Riktlinjer för handläggning, som fastställs av kommunfullmäktige, är ett komplement till gällande lagstiftning och ska ge stöd och vägledning i myndighetsutövningen och de individuella behovsbedömningarna. Syftet är att säkerställa en rätts-säker och lika behandling när det gäller att utreda och bedöma behovet av insatser enligt LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) och bistånd enligt SoL (Socialtjänstlagen) till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning.

Nu gällande riktlinjer för handläggning av ärenden enligt SoL och LSS till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning, DNR 000-1892/2001, beslutades av kommunfullmäktige i april 2002. De har reviderats fortlöpande, senast i mars 2007. Den 27 maj 2010 fattade riksdagen beslut om att införa nya bestämmelser i LSS som träder i kraft den 1 januari 2011. En ny lag (2010:000) om registerkontroll införs samtidigt och som innebär att den som bedriver verksamhet enligt LSS som omfattar stöd- och serviceinsatser till barn och ungdomar inte får anställa någon utan att först kontrollera registerutdrag ur belastningsregistret. Nuvarande lag om statlig assistansersättning (LASS) upphör och i stället införs motsvarande regler om assistansersättning i en ny socialförsäkringsbalk. De nya bestämmelserna har beaktats i socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningens förslag till reviderade riktlinjer.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen har utarbetat ett förslag till reviderade riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS och bistånd enligt SoL till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning. Kommunstyrelsen har sänt riktlinjerna på remiss till stadsdelsnämnden för yttrande.

Utgångspunkt för förslaget är ovan beskrivna förändringar i lagstiftning, utvecklad praxis, nya bestämmelser samt ett allmänt behov av att förtydliga de riktlinjer som finns. Arbetet har genomförts med stöd av olika arbetsgrupper och alla stadsdelsförvaltningar har haft möjlighet att lämna synpunkter under arbetets gång.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom verksamhetsområdet Social Omsorg. Stadsdelsnämndens handikappråd har behandlat ärendet på sitt sammanträde den 17 januari 2011.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är i huvudsak positiv till förslaget om nya riktlinjer. I förslaget har riktlinjerna strukturerats om och fått en annan kapitelindelning. De har blivit mer omfattande och tydliga för att ge en bättre vägledning till stadens handläggare. De är självinstruerande och tillgodoser väl de behov som biståndshandläggarna har. Det är förvaltningens uppfattning att man lyckats väl med syftet att få fram riktlinjer som täcker flertalet av de frågeställningar som kan uppkomma vid handläggning av enskilda ärenden.

Förslaget om nya riktlinjer bör, enligt förvaltningen, bidra till en stärkt rättssäkerhet för den enskilde brukaren och en likställighet i bedömningarna över staden. Förvaltningen vill framhålla vikten av att riktlinjer för handläggning ska vara ett levande dokument som uppdateras och revideras regelbundet. Ansvaret för en sådan revidering samt för att utbilda stadens handläggare i samband med revidering måste vara tydligt delegerat och bör ligga på socialtjänstförvaltningen.

Riktlinjerna är mycket omfattande. Förvaltningen har därför valt att endast framföra synpunkter och förslag till tillägg och förändringar. I övrigt hänvisas till det bilagda förslaget till riktlinjer.

3.5 Barnperspektiv i handläggningen

3.5.9 När barn placeras utanför hemmet

Avsnittet är nytt och berör FN:s barnkonvention och tillämpningen av barnperspektivet i socialtjänst och LSS. Avsnittet har kompletterats med de förtydliganden som införs i LSS fr.o.m. den 1 januari 2011 om barnets bästa och barnets rätt att komma till tals.

Förvaltningen tycker det är bra att riktlinjerna kompletterats med tillämpningen av barnperspektivet men tycker att avsnitt 3.5.9 behöver förtydligas ytterligare. I ärenden där barn med funktionsnedsättning placeras utanför hemmet rekommenderas att en gemensam vårdplan och genomförandeplan om möjligt upprättas med individ- och familjeomsorgen oavsett om placeringen sker med stöd av LSS, SoL eller LVU. Här krävs, enligt förvaltningen, en tydligare beskrivning och ett klagörande kring ansvarsfördelningen mellan biståndshandläggaren och socialsekreteraren, vem som gör vad i ärendet.

6 Utredning och behovsbedömning

Även detta kapitel är helt nytt och innehåller riktlinjer för utredning, behovsbedömning och beslut i ärenden som rör insatser och bistånd till personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen välkomnar införandet av DUR FH (Dokumenta-

tion, Utredning, Resultat) som är ett utrednings- och dokumentationssystem för verksamhetsområdet personer med funktionsnedsättning. DUR-materialet är omfattande och det är bra att riktlinjerna betonar vikten av att handläggaren noga överväger relevansen i varje fråga.

9. Personkretsbedömning i LSS

Alla personer med funktionsnedsättning omfattas inte av Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). För att kunna få insatser enligt LSS krävs att den enskilde omfattas av någon av lagens personkretsar - 1, 2 eller 3. Att bedöma till vilken personkrets en person hör upplevs i vissa fall som svårt av handläggarna men i förslaget till nya riktlinjer har beskrivningen av de olika grupperna i LSS personkrets utvecklats och riktlinjerna bör nu, enligt förvaltningen, innebära en stor hjälp för handläggarna.

9.2.3 Autism och autismliknande tillstånd

Här beskrivs diagnosen autismliknande tillstånd. I förslaget till nya riktlinjer står att ”Vid oklarheter om huruvida en diagnos är liktydig med autismliknande tillstånd är det nödvändigt att begära ett förtydligande av behandlande läkare.” Här anser förvaltningen att det ska stå behandlande ”specialistläkare”.

9.3.1 Hjärnskada i vuxen ålder med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder

I kapitlet om personkretsbedömning i LSS har beskrivningen av de olika grupperna i LSS personkrets utvecklats. Riktlinjer för bedömning av om en person med Alzheimers sjukdom tillhör personkrets 2 föreslås. Riktlinjerna innebär att för att avgöra om en person med Alzheimers sjukdom omfattas av LSS personkrets 2 måste både diagnosen och en betydande intellektuell funktionsnedsättning i enlighet med 1 § 2 LSS vara styrkt. I förslaget till riktlinjer hänvisas till en dom i Regeringsrätten.

Det framgår inte av förslaget till nya riktlinjer vad Regeringsrättens dom innebär men förvaltningen vill framhålla att det finns andra typer av demenssjukdomar som också kan ge en betydande intellektuell funktionsnedsättning. Förvaltningens uppfattning är att riktlinjerna bör ändras så att även personer med andra demenssjukdomar kan omfattas av personkrets 2.

10.28 Daglig verksamhet, sysselsättning och dagverksamhet

10.28.1 Allmänna principer

I förslaget till riktlinjer förstärks ”arbetslinjen” vad gäller daglig verksamhet och sysselsättning. I dag vill många personer i daglig verksamhet ha ett arbete som alla

andra eller ha mer arbetsliknande uppgifter i sin dagliga verksamhet. Förvaltningen tycker att det är en bra utgångspunkt. Daglig verksamhet ska vara ett alternativ när alla andra möjligheter till meningsfull sysselsättning är uttömda. Samverkan med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och andra aktörer är nödvändig och det nya förslaget till riktlinjer ger ett bra stöd till biståndshandläggarna i deras arbete med att på olika sätt ordna en meningsfull vardag för personer med funktionsnedsättning.

10.28.2 Daglig verksamhet enligt 9 § p 10 LSS

Daglig verksamhet är en avgiftsfri insats. Den enskilde betalar avgift för lunch, däremot ingen avgift för turbundna resor till och från den dagliga verksamheten. Här saknar förvaltningen riktlinjer kring hur SL-kort till den enskilde ska hanteras.

Bilaga

1. Förslag till reviderade riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS och bistånd enligt SoL till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning